
EL NOU REFUGI D'ANIMALS DE CASTELLÓ D'EMPÚRIES AL SECTOR ANNEX AL POLÍGON “EL PLA”

- Estudi d'impacte i integració paisatgística -

T.M. de Castelló d'Empúries (Alt Empordà)

EL NOU REFUGI D'ANIMALS DE CASTELLÓ D'EMPÚRIES AL SECTOR ANNEX AL POLÍGON “EL PLA”

- Estudi d'impacte i integració paisatgística -

T.M. de Castelló d'Empúries (Alt Empordà)

ÍNDIX

1	INTRODUCCIÓ I OBJECTIUS	3
1.1	Antecedents i justificació	3
1.2	Objectius i metodologia	4
2	DESCRIPCIÓ DEL PAISATGE PREVI.....	6
2.1	Descripció del lloc	6
2.2	Factors de visibilitat	7
2.3	Components i valors del paisatge	10
3	LA PROPOSTA DE CONSTRUCCIÓ DE LA NOVA GOSSERA	13
3.1	Descripció de la proposta	13
3.2	Estat del planejament	14
3.3	Fragilitat paisatgística	14
4	ELS CRITERIS D'INTEGRACIÓ PAISATGÍSTICA.....	14
4.1	Criteris i mesures d'integració	14
4.2	Anàlisi d'alternatives. L'actuació que es preveu	15
4.3	Impacte paisatgístic	18
4.4	Síntesi	19
5	L'EQUIP REDACTOR.....	20

1 INTRODUCCIÓ I OBJECTIUS

1.1 Antecedents i justificació

El present treball s'elabora d'ofici pels serveis tècnics de l'Ajuntament de Castelló d'Empúries, i respon a la necessitat de poder disposar d'unes instal·lacions per al manteniment d'animals recollits a la via pública del municipi de Castelló d'Empúries. Aquesta tasca, competència dels ens locals, és assumida en el cas de Castelló d'Empúries i de forma subsidiària per l'Associació Pro Gat Ampúria.

L'oportunitat d'aquest estudi és a l'empara del *Decret legislatiu 1/2005, de 26 de juliol, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'Urbanisme*, així com també del *Decret 305/2006, de 18 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei d'urbanisme*. També es recolza la seva elaboració en la *Llei 8/2005, de protecció, gestió i ordenació del paisatge*, així com en el *Decret 343/2006, de 19 de setembre, pel qual es desenvolupa la Llei 8/2005, de 8 de juny, de protecció, gestió i ordenació del paisatge, i es regulen els estudis i informes d'impacte i integració paisatgística*.

Així doncs, el *Decret legislatiu 1/2005* estableix en el seu article 48 el següent:

Article 48

Procediment per a l'aprovació de projectes d'actuacions específiques d'interès públic en sòl no urbanitzable

1. Els projectes de les actuacions específiques d'interès públic a què es refereix l'article 47.4, si no estan incloses en un pla especial urbanístic, han d'ésser sotmesos a informació pública per l'ajuntament, per un termini d'un mes. Tant el projecte d'aquestes actuacions com, si s'escau, el pla especial urbanístic formulat per a aconseguir-les han d'incloure la documentació següent:

- a) Una justificació específica de la finalitat del projecte i de la compatibilitat de l'actuació amb el planejament urbanístic i sectorial.
- b) Un estudi d'impacte paisatgístic.**
- c) ...

A la vegada, el *Decret 305/2006* ens diu en el seu article 85:

Article 85

Actuacions específiques d'interès públic en sòl no urbanitzable
(Desplegament de l'article 48 de la Llei 2/2002, de 14 de març, d'urbanisme)

85.1 Els projectes de les actuacions específiques d'interès públic en sòl no urbanitzable, als efectes de la tramitació que estableix l'article 48.1 i 2 de la Llei, han d'incloure la documentació exigida per l'apartat 1 de l'esmentat article.

85.2 El projecte ha referir-se a l'emplaçament i extensió de la finca o finques en les quals es projecti l'obra o l'actuació, que s'han de reflectir en un plànol de situació.

Es referirà també a la superfície ocupada per la construcció i ha de descriure les seves característiques fonamentals.

85.3 La justificació a la qual es refereix l'apartat a) de l'article 48.1 de la Llei, s'ha de referir a d'interès públic inherent a l'actuació, en relació amb el que estableix l'article 47.4 de la Llei o amb les determinacions de la legislació específica, així com, en qualsevol cas, a la necessitat del seu emplaçament al medi rural.

85.4 L'estudi impacte paisatgístic, exigít per l'article 48.1.b) de la Llei, ha de contenir una diagnosi raonada del potencial impacte i una exposició de les mesures correctores que es proposen.

85.5 ...

Finalment, la necessitat de redacció d'aquest estudi es veu reforçada en el *Decret 343/2006*, quan en el seu article 20 s'hi llegeix:

Article 20

Obligatorietat

20.1 L'Estudi d'impacte i integració paisatgística es requereix en els següents supòsits:

- a) en aquelles actuacions, usos, activitats i noves construccions en sòl no urbanitzable que s'han d'autoritzar pel procediment previst a l'article 48 del Decret legislatiu 1/2005, de 26 de juliol, pel qual s'aprova el text refós de la Llei d'urbanisme.

1.2 Objectius i metodologia

Els objectius del present estudi d'impacte i integració paisatgística són:

- 1r. Caracteritzar i avaluar les singularitats del paisatge on es volen construir les noves instal·lacions per al manteniment d'animals recollits a la via pública.
- 2n. Considerar les conseqüències que sobre el paisatge preexistent tindrà la futura construcció de l'equipament.

- 3r. Elaborar una proposta d'integració paisatgística de les instal·lacions i considerar si aquest escenari resultant és o no admissible.

En relació al contingut de l'estudi d'impacte i integració paisatgística, se seguirà el que determina l'article 21 del *Decret 343/2006, de 19 de setembre, pel qual es desenvolupa la Llei 8/2005, de 8 de juny, de protecció, gestió i ordenació del paisatge, i es regulen els estudis i informes d'impacte i integració paisatgística*, així com de manera específica allò establert per la guia metodològica elaborada per la Direcció General d'Arquitectura i Paisatge (Dept. de Política Territorial i Obres Públiques).

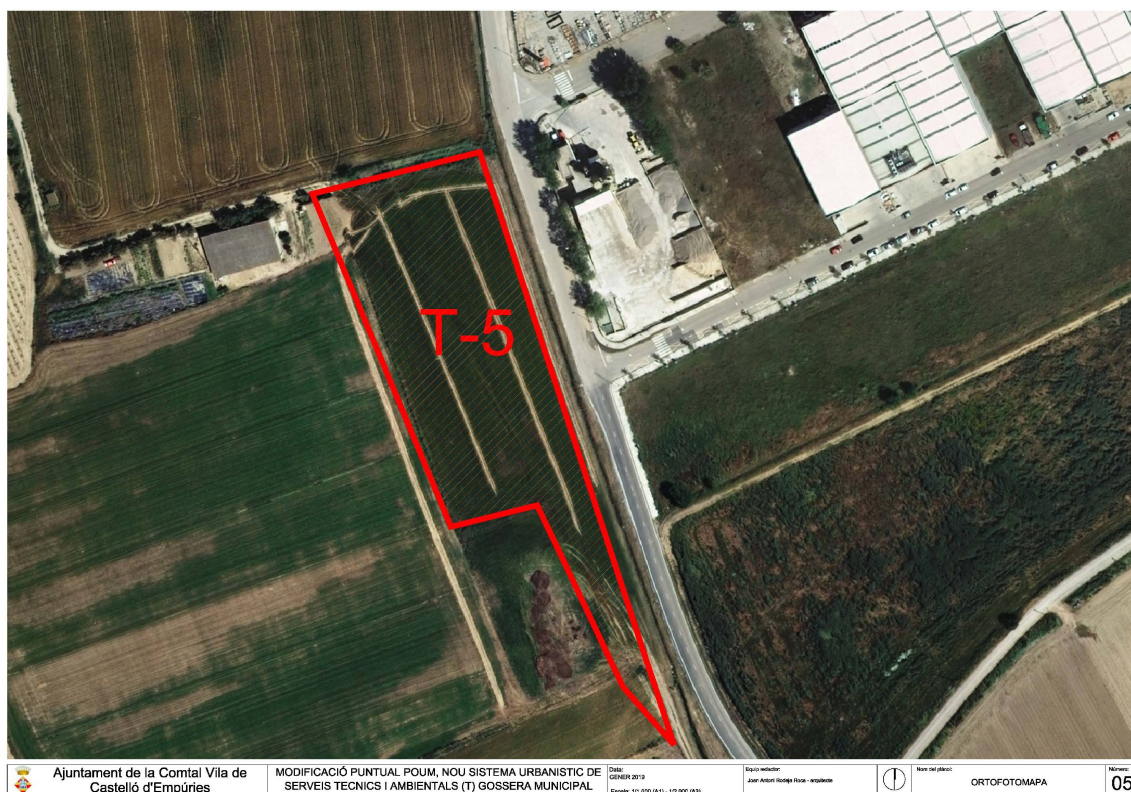
2 DESCRIPCIÓ DEL PAISATGE PREVI

2.1 Descripció del lloc

El lloc on es preveu la construcció del refugi d'animals –t.m. de Castelló d'Empúries– és a l'extrem sud del polígon industrial “El Pla”, ja fora del seu àmbit i l'accés seria mitjançant un ramal que surt del camí de la Gallinera.

Les coordenades UTM en un punt central del lloc on es vol emplaçar l'equipament són 505826 (x), 4676845 (y). La superfície de la parcel·la és de 7.701 m² segons el cadastre i amb unes dimensions mitjanes de 120 m de llargada i 52 m d'amplada.

Imatge 1. Contextualització en l'espai del lloc –de color vermell– on es vol situar el refugi d'animals.

Estratègicament, la zona es troba en un punt entremig entre una zona industrial de naus i tallers, i l'àmbit agrícola més genuí de la plana altempordanesa al sector de terraforts, en aquest cas comprès dins dels límits d'un espai natural protegit.

2.2 Factors de visibilitat

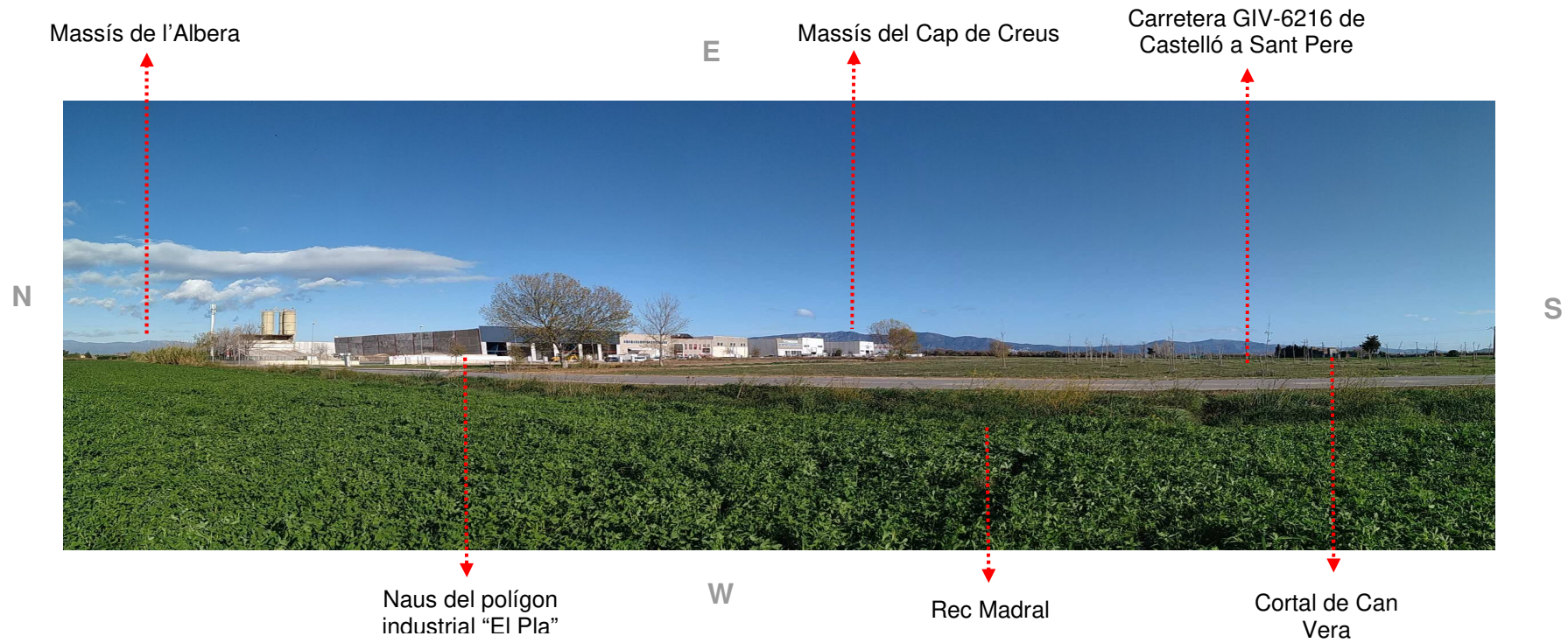
El caràcter planer del territori on s'insereixen les noves instal·lacions fa que els sectors que des d'allà es visualitzen siguin força limitats. A més, en l'entorn immediat, la presència de tanques vegetades entre els diferents cultius –o fins i tot els propis cultius– així com les edificacions del polígon industrial annex, dificulten la visió a partir d'una certa distància –vegeu la panoràmica a la Imatge 3–.

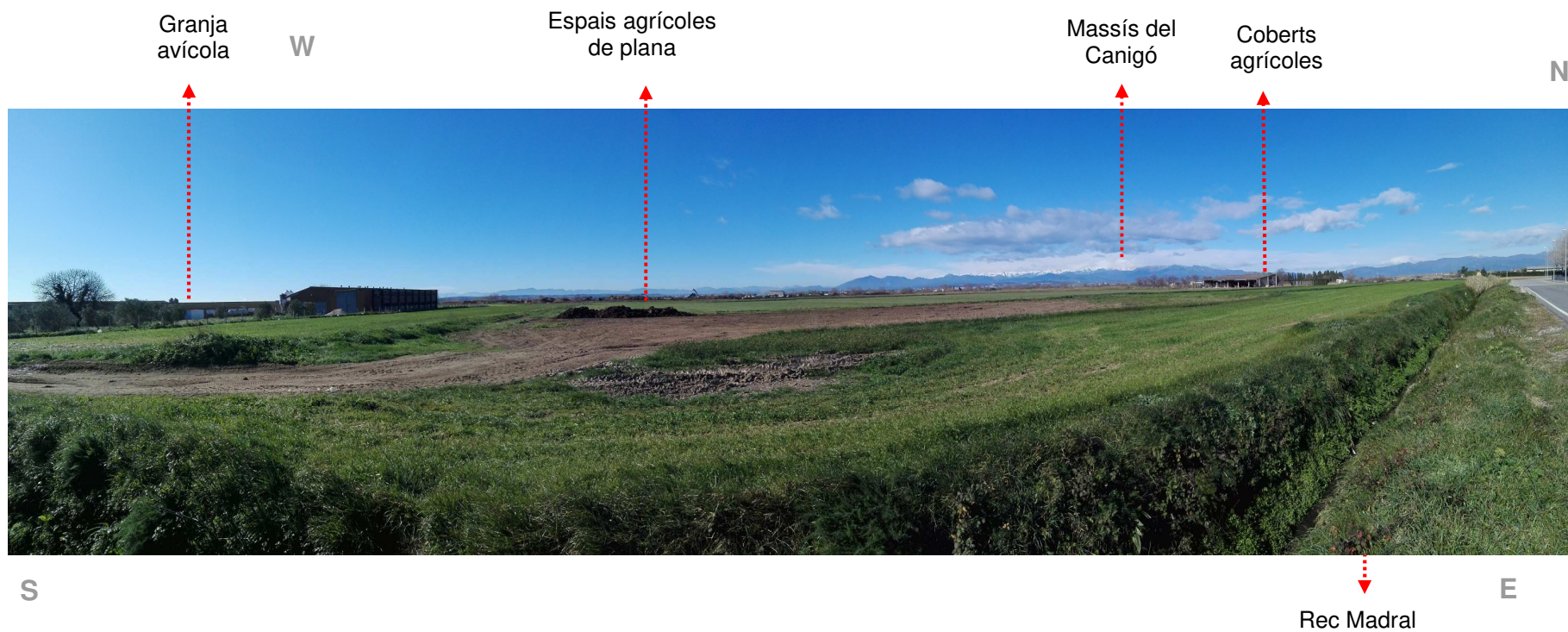
Imatge 2. Panoràmica de la parcel·la on es vol instal·lar la gossera.

Tanmateix les zones de relleu que des del lloc es visualitzen se situen a distàncies considerables, i que en el cas del cap de Creus trobem els primers pendents a aproximadament 9 km del punt d'implantació de les noves instal·lacions.

Imatge 3. Panoràmiques i elements configuradors del paisatge de la zona on es vol construir el nou refugi d'animals. Les vistes són preses des d'un punt poc o molt central de la parcel·la.

2.3 Components i valors del paisatge

Els components del paisatge que caracteritzen la zona són:

- A.- Les edificacions del polígon industrial “El Pla”, que són tipus taller i nau industrial, algunes amb aparador en façana. Aquest sector industrial se situa en la prolongació del nucli de Castelló d’Empúries a l’altre costat de la Muga, de manera que en forma una taca poc o molt continua.

Imatge 4. Polígon industrial “El Pla”, amb qui confronta per l’est la parcel·la on es vol situar el refugi d’animals

- B.- L’espai agrícola de la plana empordanesa, que contextualitza el conjunt escènic del sector. Podem dir que es fa dominant tant a l'oest com al sud de l'àmbit on es vol situar el refugi d'animals –més enllà del camí de la Gallinera–, on ja entrem dins l'àmbit del PN dels Aiguamolls.

Val a dir que aquest paisatge agrícola es caracteritza per ser relativament diàfan, amb tanques vegetades aquí i allà. Entre les espècies que conformen aquestes tanques esmentem-hi el tamariu (*Tamarix sp.*), l'om (*Ulmus minor*), el pollancre (*Populus sp.*), la canya (*Arundo donax*) –espècie al·lòctona–, el xiprer (*Cupressus sempervirens*), així com exemplars aïllats de freixe de fulla petita (*Fraxinus angustifolia*).

Un altre element rellevant de l'entorn agrari és la presència de masos, gairebé sempre amb construccions annexes de suport a la seva activitat (coberts, naus d'emmagatzematge, granges ...). Així, a ben poca distància del lloc on

es vol fer el nou refugi hi trobem una granja amb coberts (a 140 m), el Mas d'en Sabater (500 m), el Cortal de Can Llobet (a 700 m), així com el cortal de Can Vera (a 370 m).

Imatge 5. Coberts agrícoles situats a la banda nord-oest de la parcel·la on es vol instal·lar el refugi.

Imatge 6. Granja avícola. Al nord d'aquesta trobem la parcel·la on s'hi vol emplaçar el nou refugi d'animals.

Esmentats els principals components del paisatge, podem ara destacar com a valors a tenir en compte els següents:

- A.- La horitzontalitat del paisatge, que el determina el mateix context de plana. Fins i tot en el cas del polígon industrial, hi són també absents les estructures excessivament altes i els elements verticals o les formes prominents.
- B.- Un cromatisme poc o molt integrat i no discordant amb l'entorn agrícola i els elements naturals, si bé això no es compleix en el cas de les edificacions del polígon "El Pla".
- C.- Una integració de les construccions en l'entorn rural, ja sigui per la tipologia constructiva, ja sigui per la seva mimetització a redós de les tanques vegetals.

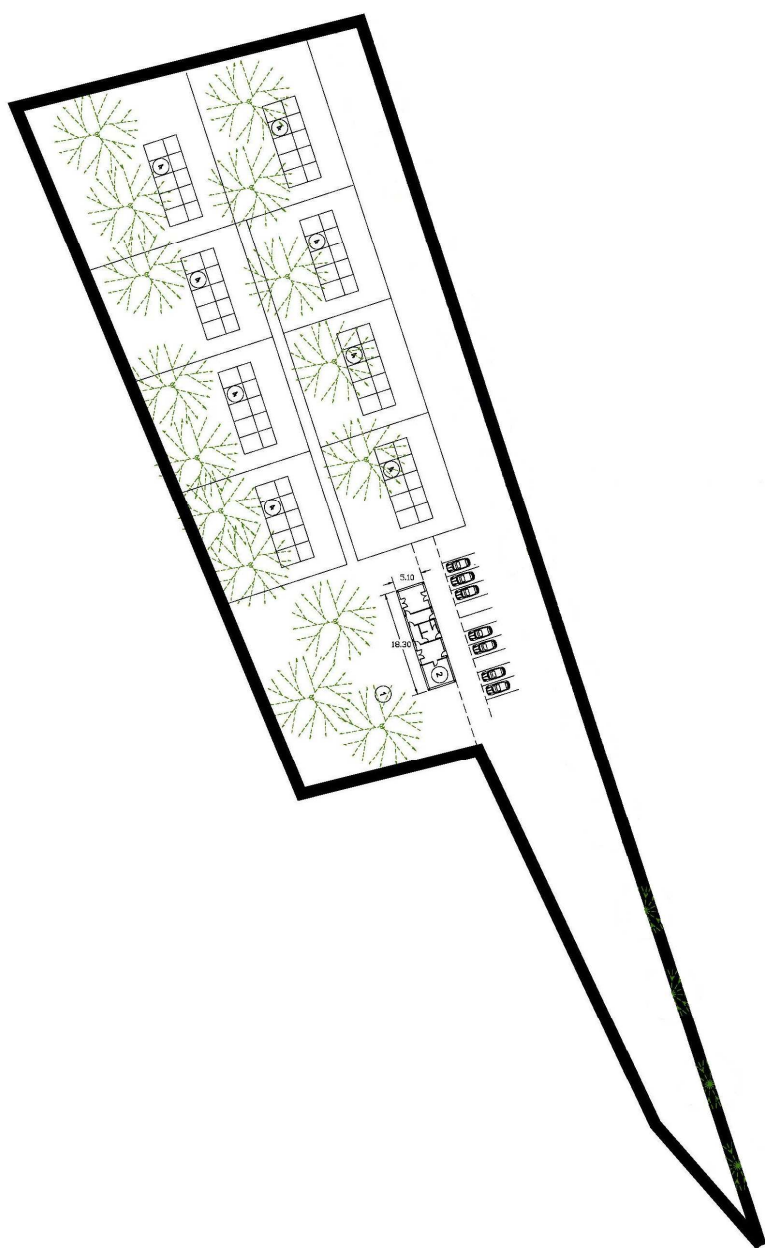
A tall de síntesi podem dir que es tracta d'un paisatge de qualitat moderada, i que se situa a la zona de contacte entre un marc agrícola abastament antropitzat i una àrea industrial relativament amable.

3 LA PROPOSTA DE CONSTRUCCIÓ DE LA NOVA GOSSERA

3.1 Descripció de la proposta

El nou refugi d'animals ocupa una superfície de 7.701 m² i es distribueix en planta segons la proposta que acompanya en la Imatge 7.

Imatge 7. Planta de les noves instal·lacions que es preveuen com a refugi d'animals.

En allò que són els aspectes d'interès pel present estudi, esmentem el següent:

- Les instal·lacions preveuen un tancament perimetral amb reixat d'acer galvanitzat de 2 m d'alçària.
- Pel que fa a la caseta de serveis, es contempla un edifici de 3,50 m d'alçada i planta de 18,30 m x 5,10 m.

3.2 Estat del planejament

Els terrenys on es vol emplaçar el refugi d'animals tenen la qualificació de sòl no urbanitzable, i són de titularitat privada.

3.3 Fragilitat paisatgística

D'acord amb la qualitat paisatgística que hem determinat com a moderada, la fragilitat paisatgística es pot situar igualment en aquest nivell. Així doncs, les noves instal·lacions se situaran al costat d'una àrea industrial de baixa intensitat, però també - limitant pel sud - un espai natural protegit.

4 ELS CRITERIS D'INTEGRACIÓ PAISATGÍSTICA

4.1 Criteris i mesures d'integració

Tal i com ja s'ha esmentat, l'objectiu integrador es fonamentarà en el "tancament" definitiu de l'àrea industrial, així com la conformació d'una bona transició amb els espais agrícoles adjacents.

Esdevé també important mimetitzar de forma raonada les instal·lacions, ocultant els elements més artificiosos des d'aquelles perspectives d'on puguin ser fàcilment perceptibles.

Així doncs, com a principals mesures d'integració paisatgística es preveuen:

- Folrat d'estructures metàl·liques i perimetrals allà on sigui possible, mitjançant elements vegetals.

- Adopció de materials i tipologies constructives en l'edificació, així com també de cromatismes integradors.

4.2 Anàlisi d'alternatives. L'actuació que es preveu

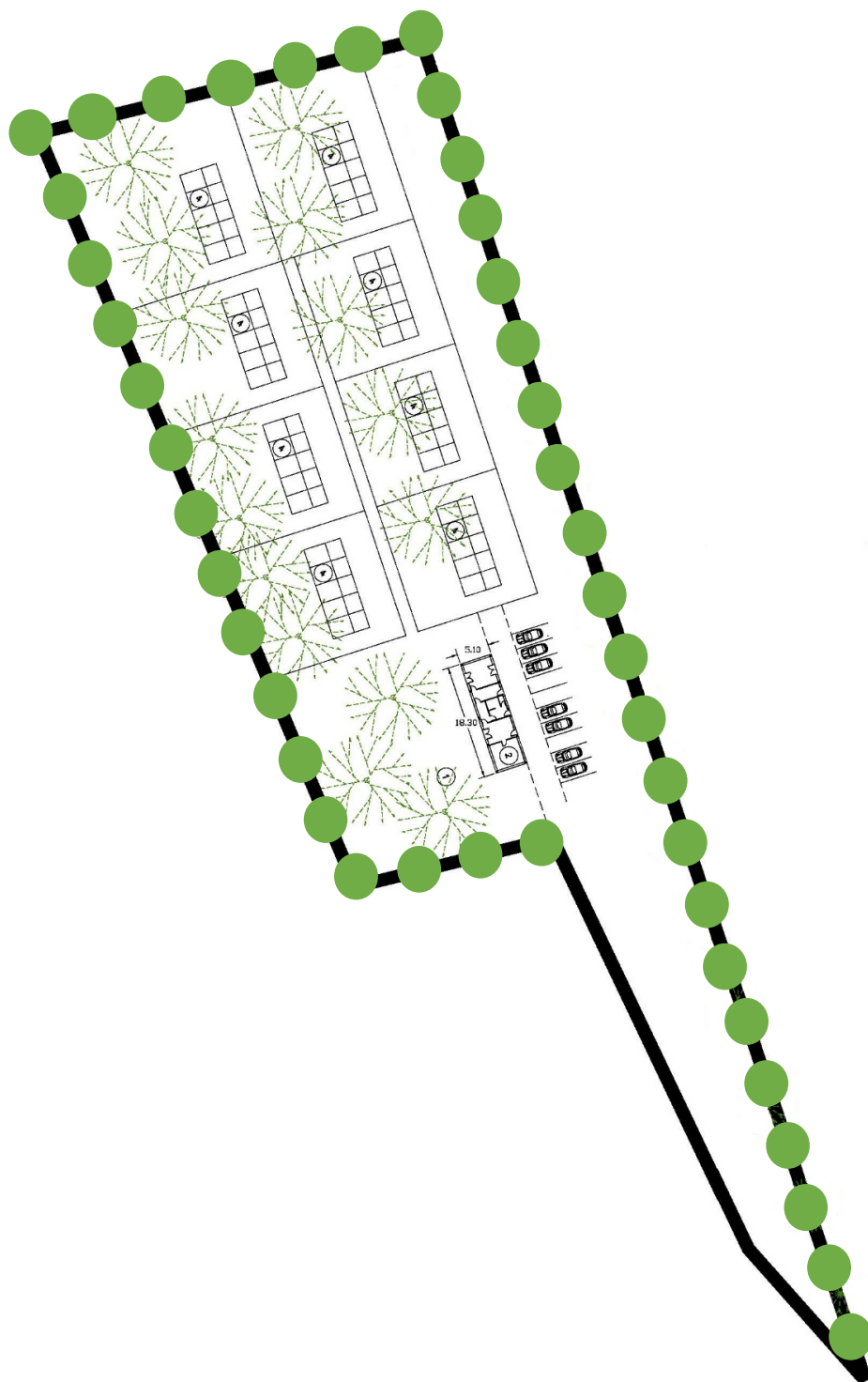
Aplicant criteris de lògica i practicitat, es planteja una única alternativa en el ben entès que aquesta recull les millors opcions possibles pel que fa a la integració paisatgística de les instal·lacions. Tal vegada el contrast d'alternatives ens portaria a plantejar escenaris que de ben segur no resistirien cap comparació amb el que tot seguit explicitem. Vegem-ho.

■ El folrat de les tanques metàl·liques

Al costat nord, de llevant i de ponent i una part de la banda sud, es proposa l'apantallament de les instal·lacions –allà on hi ha reixat metàl·lic– mitjançant arbrat. Per això s'utilitzarà el tamariu (*Tamarix canariensis*, *T. gallica* o *T. africana*), en tractar-se d'una espècie pròpia de la plana humida i que de forma secular s'ha fet servir per a l'estructuració de tanques arbrades (vegeu imatge 8).

Les avantatges del tamariu és que té una brancada que es ramifica des de la base i atorga una certa opacitat al llarg de tot l'any. A la vegada assoleix alçades mitjanes d'entre 5 i 6 m, amb capacitat suficient per apantallar els tancaments previstos en aquest cas.

Imatge 8. Tanques metàl·liques amb apantallament de tamaris.

Característiques de la plantació de tamarius en el folrat de les tanques metàl·liques:

- Espècie: *Tamarix canariensis*, *T. gallica* o *T. africana*.
- Distància al tancament: 1,5 m.
- Metres lineals de tanca on hi ha d'anar tamarius: 450 m.
- Distància entre peus: 3 m (total 150 peus).
- Alçada mínima del planter: 1,5 m.
- Procedència: autòctona garantida.

Imatge 9. El tamariu, amb una bona capacitat per estructurar tanques vegetals mitjanament denses, s'utilitzarà per apantallar els laterals de les noves instal·lacions i la part nord.

■ Materials, tipologia i cromatismes en l'edificació

Referent a l'edificació, aquesta serà de coberta plana i alçada màxima de 3,5 m. Totes les façanes seran remolinades i amb un posterior tractament amb òxid (sulfat de ferro), per tal d'assolir un cromatisme integrador.

Pel que fa als tancaments exteriors, aquests seran en tots els casos de fusta i amb porticons.

4.3 Impacte paisatgístic

Considerant el paisatge preexistent del sector, la seva conca visual i l'estructura territorial de l'entorn, les característiques de les instal·lacions que es pretenen, la fragilitat escènica en relació a la noves actuacions i els criteris o mesures preventives i d'integració que finalment es consideren, hom pot efectuar a la taula que acompanya la següent caracterització i valoració dels impactes paisatgístics.

TAULA I. Impactes paisatgístics resultants.

Impacte	Descripció	Valoració
IMPLANTACIÓ D'UNA ACTIVITAT EN SÒL NO URBANITZABLE DE CARÀCTER AGRÍCOLA	Si bé tota nova construcció en el sòl no urbanitzable suposa introduir-hi elements artificiosos, en el cas que ara es tracta això es fa en una zona contigua a un polígon industrial. Així, l'equipament que es pretén té unes dimensions força minses en relació a les naus del sector, de manera que es tancarà encara de forma prou correcta i progressiva la transició envers els espais agrícoles ja en el si de l'espai natural protegit.	Compatible
INTRODUCCIÓ D'ELEMENTS ARTIFICIALITZANTS	La discreció de les noves instal·lacions les poden fer assimilables a altres construccions d'ús agrari i ramader existents en aquest context paisatgístic. Amb tot, les propostes d'apantallament amb vegetació autòctona que es proposen han de servir per minimitzar encara més els reixats que exigeixen unes instal·lacions com aquestes. També la tipologia constructiva, els acabats i el cromatisme de l'edificació que es planteja contribuiran a la seva integració en el marc escènic preexistent.	Compatible
SEGREST DE LA CAPACITAT PRODUCTIVA	El sector on s'emplaçarà el refugi d'animals és d'alt valor agronòmic. Malgrat tot, i si considerem el conjunt de la matriu territorial en la qual ens trobem, es tracta d'una afectació territorial relativament escassa i assumible, més si considerem el blindatge que mantenen els espais annexos inclosos dins l'àmbit del Parc Natural.	Compatible

4.4 Síntesi

El present estudi d'impacte i integració paisatgística analitza la possible construcció d'un refugi d'animals al municipi de Castelló d'Empúries, sobre una superfície de 7.701 m² i en una parcel·la de sòl no urbanitzable al costat oest del el polígon industrial "El Pla".

El territori on s'insereixen les noves instal·lacions és del tot planer, cosa que fa que els sectors que des d'allà es visualitzen siguin força limitats. A més, la presència de tanques vegetades entre els diferents cultius així com les edificacions del polígon industrial annex, dificulten la visió a partir d'una certa distància.

Els components del paisatge que caracteritzen la zona són, per un costat, les edificacions del polígon industrial "El Pla" –tipus taller i nau industrial o nau magatzem–, i per l'altre l'espai agrícola de la plana empordanesa, que contextualitza el conjunt escènic del sector. Val a dir que aquest paisatge agrícola es caracteritza per ser relativament diàfan, amb tanques vegetades aquí i allà, així com també l'existència de masos gairebé sempre amb construccions annexes de suport a la seva activitat (coberts, naus d'emmagatzematge, granges ...).

Coneguts els components del paisatge, es poden destacar com a valors a tenir en compte (a) la seva horitzontalitat, (b) un cromatisme poc o molt integrat només trencat per la imminència de les edificacions del polígon "El Pla", així com (c) una integració de les construccions en l'entorn rural, ja sigui per la tipologia constructiva, ja sigui per la seva mimetització a redós de les tanques vegetals. De tot plegat se'n pot concloure que ens trobem davant d'un paisatge de qualitat moderada, i que se situa a la zona de contacte entre un marc agrícola abastament antropitzat i una àrea industrial relativament amable.

Pel que fa al projecte del refugi d'animals, i en allò que són els aspectes d'interès pel present estudi, esmentem el següent:

- Les instal·lacions, sobre una superfície de 7.701 m², preveuen un tancament perimetral amb reixat d'acer galvanitzat de 2 m d'alçària.
- Pel que fa a la caseta de serveis, es contempla un edifici de 3,50 m d'alçada i planta de 18,30 m x 5,10 m.

Els esforços del planificador en matèria d'integració paisatgística i per a aquest equipament, se centren en el "tancament" definitiu de l'àrea industrial, així com la conformació d'una bona transició amb els espais agrícoles adjacents. És per això que hom planteja com a principals mesures d'integració paisatgística les que segueixen:

- Folrat d'estructures metàl·liques i perimetrals allà on sigui possible, mitjançant elements vegetals.
- Adopció de materials i tipologies constructives en l'edificació, així com també de cromatismes integradors.

Amb aitals objectius, es proposen les següents mesures:

1a. Als costats nord, de llevant i de ponent i una part de la banda sud, s'apantallaran les instal·lacions –allà on hi ha reixat metàl·lic– mitjançant tamarius (*Tamarix canariensis*, *T. gallica* o *T. africana*), amb un total de 150 peus separats entre ells una distància de 3 m.

2a. En referència als materials, tipologia i cromatismes en l'edificació existent, aquesta serà de coberta plana i alçada màxima de 3,5 m. Totes les façanes seran remolinades i amb un posterior tractament amb òxid (sulfat de ferro), per tal d'assolir un cromatisme integrador. Pel que fa als tancaments exteriors, seran en tots els casos de fusta i amb porticons.

En darrera instància, i considerant el paisatge preexistent del sector, la seva conca visual i l'estructura territorial de l'entorn, les característiques de les instal·lacions que es pretenen, la fragilitat escènica en relació a la noves actuacions i els criteris o mesures preventives i d'integració que finalment es consideren, s'estableix que l'impacte paisatgístic de les noves instal·lacions del refugi d'animals es pot qualificar de compatible.

5 L'EQUIP REDACTOR

En la redacció del present estudi d'impacte i integració paisatgística hi han intervingut:

- Ramon Fortià – Biòleg
- Esther Bussó – Biòloga
- Joan Antoni Rodeja – Arquitecte
- Eduard Giró – Arquitecte tècnic

I als efectes que siguin oportuns, signa aquest informe i es fa responsable de tota la informació continguda,

Ramon Fortià i Rius
Biòleg col. 10.027-C

Esther Bussó Plaza
Biòloga col. 21.440-C

Tècnics de medi ambient de
l'Ajuntament de Castelló d'Empúries

Castelló d'Empúries, febrer de 2020.